

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо написання та оформлення курсової роботи
зі спецметодик
для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта,
освітньої програми 016.00.01 Логопедія/
напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (Логопедія)»
(освітній рівень: перший бакалаврський)

Київ-2017

Методичні рекомендації щодо написання та оформлення курсової роботи зі спецметодик для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)» Київського університету імені Бориса Грінченка. – Київ, 2017. – 47 с.

Упорядник:

Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти.

«Ухвалено»

на засіданні кафедри спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол №12 від 08 лютого 2017р.

Завідувач кафедри _____ О.В. Мартинчук

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
1.1. Курсова робота: загальна характеристика	6
1.2. Порядок вибору і затвердження теми курсової роботи	7
РОЗДІЛ 2. ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ КУРСОВОЇ РОБОТИ	22
2.1. Титульний аркуш курсової роботи	22
2.2. Зміст	22
2.3. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів	24
2.4. Вступ	25
2.5. Основна частина	35
2.6. Висновки	37
2.7. Додатки	37
РОЗДІЛ 3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	37
3.1. Загальні вимоги	37
3.2. Нумерація	39
3.3. Ілюстрації	41
3.4. Таблиці	42
3.5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	44
3.6. Висновки	45
3.7. Додатки	46
3.8. Оформлення списку використаних джерел	46

ВСТУП

Одним з основних видів навчальних занять та науково-дослідницької роботи студентів в умовах впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу є курсова робота як дієвий засіб підвищення якості підготовки спеціалістів та нарощення їхніх ключових компетенцій. Виконання курсової роботи спрямовано на активізацію творчого мислення студентів, їх ініціативності, самостійності та формування всебічно розвиненої особистості з інноваційним мисленням.

Навчальним планом підготовки бакалаврів з напрямку підготовки «Корекційна освіта (логопедія)» у восьмому семестрі передбачено написання курсової роботи зі спеціальних методик, а саме із «Спецметодики розвитку мовлення», «Спецметодики дошкільного виховання», «Спецметодики формування елементарних математичних уявлень», «Спецметодики «Я і Україна», «Спецметодики фізичного виховання», «Спецметодики математики з основами математики», «Спецметодики початкового навчання мови» (на вибір студента).

Виконання курсової роботи переслідує декілька цілей:

- закріпити теоретичні знання, набуті студентами у процесі навчання зі спецметодик;
- розвинути у студентів навички самостійної роботи з методичною літературою тощо;
- виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, самостійно формулювати висновки та пропозиції;
- прищепити навички обґрунтування та обстоювання власної точки зору з проблем, що досліджуються, виробити вміння застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних завдань.

В обов'язки керівника включено:

- регулярне консультування студентів з написання курсової роботи;
- контроль за ходом її виконання (Додаток А);

- науково-методична допомога з окремих питань (підбір літератури, методів дослідження, аналіз одержаних результатів, надання рекомендацій з оформлення роботи тощо);
- перевірка курсових робіт;
- написання відгуку на курсову роботу.

РОЗДІЛ 1

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1 Курсова робота: загальна характеристика

У професійній підготовці логопеда значну роль відіграє курсова робота.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певної навчальної дисципліни або окремих її модулів з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Вона затверджується на засідання кафедри. Виконання курсових робіт визначається графіком.

Курсова робота допомагає студентові систематизувати отримані знання з вивченої спец методики, перевірити якість цих знань; оволодіти первинними навичками проведення сучасних досліджень.

Під час написання курсової роботи студент має можливість виявити здатність самостійно осмислювати проблему, творчо, критично її досліджувати; вміння збирати, аналізувати і систематизувати літературні джерела; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції і рекомендації з предмета дослідження.

Курсова робота як самостійне навчально-наукове дослідження має виявити рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки студента, його здатність застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних проблем, його схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження.

Студенту надається право вибирати тему курсової роботи з числа визначених випускною кафедрою або запропонувати свою з обґрунтуванням

її розробки. Тематика курсових робіт щорічно коригується з урахуванням набутого на кафедрі досвіду.

Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, кваліфікованими викладачами. Організація і контроль за процесом підготовки й захисту курсових робіт покладається на завідувача кафедри.

Незалежно від обраної теми, структура курсової роботи має бути такою: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень (при необхідності); вступ; кілька розділів (підрозділів); що розкривають теорію питання та досвід практичної роботи; висновки; список використаних джерел; додатки.

Отже, курсова робота студента, незалежно від того, з якої вона спецметодики, складається з текстового матеріалу і додатків (глосарія до теми дослідження, дослідницьких методик, наочно-демонстраційного матеріалу для презентації роботи у процесі її захисту (на паперовому та електронних носіях), методичних рекомендацій для освітніх закладів, навчально-методичних посібників, проектів організації навчально-виховного середовища, дидактичної наочності, ілюстративного матеріалу, конспектів до різних форм роботи з дітьми, списків рекомендованої художньої літератури для дітей, дібраних до теми дослідження нормативних документів, що діють у сфері освіти тощо).

Текст курсової роботи можна використати для наступного написання та оформлення доповіді, статті .

1.2. Порядок вибору і затвердження теми курсової роботи

Тема курсової роботи студента має бути зорієнтованою на його майбутню професійну діяльність.

Назва теми повинна бути, по можливості, короткою і конкретно сформульованою. Вона має відповідати обраній спеціальності та суті вирішеної наукової проблеми (задачі), вказувати на мету дослідження і його завершеність, забезпечувати цілісність дослідження, єдність і логічний зв'язок усіх його методологічних характеристик. У формулюванні теми

необхідно чітко визначати, діяльність якого суб'єкту буде досліджуватися (дитини дошкільного віку, учня початкових класів (конкретно визначається віковий мікроперіод)).

Орієнтовна тематика курсових робіт розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри і затверджується на засіданні кафедри, після чого студенти інформуються про затверджену кафедрою тематику курсових робіт.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

з навчальних дисциплін:

«Спецметодика розвитку мовлення», «Спецметодика дошкільного виховання», «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень», «Спецметодика «Я і Україна», «Спецметодика фізичного виховання», «Спецметодика математики з основами математики», «Спецметодика початкового навчання мови»

Спецметодика розвитку мовлення:

1. Розвиток зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення в умовах спеціального дошкільного закладу.
2. Словникова робота як складова мовленнєвого розвитку дитини з тяжкими порушеннями мовлення та її зміст у спеціальному дошкільному закладі.
3. Оволодіння морфологічною стороною мовлення дітьми з тяжкими порушеннями мовлення.
4. Формування монологічного мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення (на основі переказу).
5. Формування монологічного мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення (на основі опису).
6. Формування монологічного мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення (на основі міркування).

7. Формування діалогічного мовлення як умова успішної соціалізації дитини з ТПМ.
8. Зміст та напрями логопедичної роботи з формування та розвитку словника дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
9. Методи і прийоми спеціального навчання дітей рідної мови і мовлення.
10. Спеціальна методика формування поняття “слово” (слова-назви предметів, дій, ознак предметів).
11. Формування граматичної будови мови дітей в процесі онтогенезу.
12. Основні періоди у формуванні граматичної будови мови (за О.М. Гвоздєвим).
13. Особливості засвоєння дітьми з тяжкими порушеннями мовлення граматичної будови рідної мови.
14. Зміст та принципи формування словотворення у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
15. Спецметодика формування поняття “складовий склад слова” у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
16. Спецметодика та зміст словникової роботи в спеціальному дошкільному закладі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
17. Формування граматичних узагальнень як основа засвоєння граматичної будови мовлення.
18. Особливості оволодіння дітьми з тяжкими порушеннями мовлення синтаксичною будовою мовлення.
19. Шляхи формування граматичної сторони мовлення у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
20. Етапи навчання під час корекції граматичної сторони мовлення.
21. Методи і прийоми навчання граматично правильного мовлення у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
22. Розвиток здатності до словотворення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

23. Засоби розвитку вербальної творчості у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

24. Особливості та типи монологічного мовлення у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.

25. Особливості діалогічного мовлення дітей молодшого дошкільного віку із тяжкими порушеннями мовлення.

Спецметодика початкового навчання мови:

1. Особливості вимовних навичок у дітей молодшого шкільного віку із тяжкими порушеннями мовлення.

2. Особливості корекції граматичної будови мови у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення.

3. Особливості оволодіння морфемним складом слова учнями із тяжкими порушеннями мовлення.

4. Особливості розвитку вимови у дітей з тяжкими порушеннями мовлення на уроках рідної мови в спеціальних школах.

5. Особливості розвитку зв'язного мовлення у дітей із порушеннями мовлення на уроках української мови у спеціальній школі.

6. Особливості розвитку мовлення у молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення на уроках читання.

7. Особливості розвитку мовлення у школярів із тяжкими порушеннями мовлення.

8. Особливості розвитку словникового запасу учнів із тяжкими порушеннями мовлення на уроках української мови у спеціальній школі.

9. Особливості розвитку словникового запасу учнів із тяжкими порушеннями мовлення на уроках грамоти та вимови.

10. Особливості формування граматичного поняття «закінчення» у дітей з тяжкими порушеннями мовлення на уроках української мови.

11. Особливості формування граматичного поняття «корінь» у дітей з тяжкими порушеннями мовлення на уроках української мови.

12. Особливості формування граматичного поняття «префікс» у дітей з тяжкими порушеннями мовлення на уроках української мови.
13. Особливості формування граматичного поняття «суфікс» у дітей з тяжкими порушеннями мовлення на уроках української мови.
14. Особливості формування граматичної сторони мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
15. Особливості формування діалогічного мовлення в учнів із тяжкими порушеннями мовлення.
16. Особливості формування звукового аналізу у дітей із тяжкими порушеннями мовлення уроках української мови у спеціальній школі.
17. Особливості формування знань про будову слова у молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення.
18. Особливості формування лексичної сторони мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
19. Особливості формування монологічного мовлення у молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення.
20. Особливості формування навичок звуко-буквеного аналізу на уроках грамоти у спеціальній школі для дітей з порушеннями мовлення.
21. Особливості формування словника у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
22. Особливості формування фонематичних процесів у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
23. Особливості формування фонематичного аналізу та синтезу у школярів із тяжкими порушеннями мовлення.
24. Особливості формування фонематичного сприймання у дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
25. Формування готовності до навчання грамоти у молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення.

Спецметодика дошкільного виховання:

1. Психолого-педагогічні умови сенсорного розвитку дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення в умовах спеціального дошкільного закладу.
2. Реалізація сенсорного розвитку дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення у навчально-виховному процесі спеціального дошкільного закладу.
3. Формування готовності дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи та психолого-педагогічні умови її забезпечення.
4. Реалізація принципу наступності у навчально-виховній роботі спеціального дошкільного закладу та школи.
5. Особливості методики розумового виховання дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку.
6. Особливості методики морального виховання дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку.
7. Особливості методики трудового виховання дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку.
8. Особливості методики естетичного виховання дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку.
9. Заняття як основна форма навчання та виховання дітей дошкільного віку та його структура.
10. Форми організації навчально-вихованого процесу у дошкільних закладах для дітей з вадами мовлення.
11. Особливості організації корекційно-розвивальної роботи в групах для дітей із загальним недорозвиненням мовлення.
12. Особливості організації корекційно-розвивальної роботи в групах для дітей з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.
13. Організаційні форми навчально-виховного процесу у спеціальних дошкільних закладах.
14. Особливості організації навчально-виховної роботи в молодшій групі спеціального дошкільного навчального закладу для дітей з тяжкими

порушеннями мовлення.

15. Особливості організації навчально-виховної роботи в середній групі спеціального дошкільного навчального закладу для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

16. Особливості організації навчально-виховної роботи в старшій групі спеціального дошкільного навчального закладу для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

17. Шляхи формування валеологічної свідомості дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення та зміцнення їх здоров'я.

18. Особливості вивчення валеології у спеціальному дошкільному навчальному закладі.

19. Особливості формування системи знань дошкільника про здоров'я.

20. Особливості фізичного виховання заїкуватих дітей.

21. Особливості формування просторових уявлень і конструктивного праксису в процесі фізичного виховання у дітей-логопатів.

22. Особливості морального виховання дітей з порушеннями мовлення.

23. Особливості формування у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення емоційно-оцінного ставлення до дійсності.

24. Особливості формування особистісної культури дитини дошкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку.

25. Пропедевтика та корекція негативних проявів у поведінці дитини дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.

Спецметодика формування елементарних математичних уявлень:

1. Особливості формування кількісних уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.

2. Особливості формування кількісних уявлень у дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.

3. Особливості формування кількісних уявлень у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
4. Особливості формування уявлень про величину у дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
5. Особливості формування уявлень про величину у дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
6. Особливості формування уявлень про величину у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
7. Особливості формування уявлень про форму у дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
8. Особливості формування уявлень про форму у дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
9. Особливості формування уявлень про форму у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
10. Особливості формування просторових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
11. Особливості формування просторових уявлень у дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
12. Особливості формування просторових уявлень у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
13. Особливості формування часових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
14. Особливості формування часових уявлень у дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
15. Особливості формування часових уявлень у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.
16. Особливості розвитку здібностей до просторового моделювання у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.

17. Особливості розвитку математичного мовлення дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в процесі навчання математиці.

18. Особливості розвитку математичного мовлення дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в процесі навчання математиці.

19. Особливості розвитку математичного мовлення дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в процесі навчання математиці.

20. Особливості формування уявлень про множину предметів у дітей молодшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.

21. Особливості формування навичок лічби у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.

22. Особливості розвитку логіко-математичних здібностей у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку засобами дидактичних ігор.

23. Особливості розвитку логіко-математичних здібностей у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в сім'ї.

24. Особливості розвитку окоміру дітей середнього дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в процесі навчання математиці.

25. Особливості розвитку окоміру дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в процесі навчання математиці.

Спецметодика «Я і Україна»:

1. Використання проблемних ситуацій на уроках "Я у світі" в спеціальній школі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (3 клас).

2. Виховання гуманістично спрямованої особистості молодшого школяра з порушенням мовленнєвого розвитку в позаурочний час.

3. Виховання загальнолюдських цінностей у навчально-виховному процесі початкової школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

4. Екологічне виховання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення засобами народних традицій.
5. Патріотичне виховання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення в умовах полікультурного суспільства.
6. Розвиток пізнавальних інтересів учнів 4 класу з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».
7. Формування бережливого ставлення до природи у навчально-виховному процесі початкової школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
8. Формування всебічно розвиненої особистості дитини з мовленнєвим порушенням засобами українського фольклору на уроках «Я у світі» .
9. Формування гуманної соціально-активної особистості дитини з мовленнєвим порушенням на уроках «Я у світі» (4 клас).
10. Формування духовних цінностей українців на уроках «Я у світі» в спеціальній школі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
11. Формування духовно-моральних якостей молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення у процесі позаурочної діяльності.
12. Формування моральних якостей молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення у процесі позаурочної діяльності.
13. Формування екологічного світогляду та культури особистості молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».
14. Формування знань про здоровий спосіб життя у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».
15. Формування знань про здоровий спосіб життя у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення у позаурочній діяльності.
16. Формування культури міжособистісного спілкування молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».
17. Формування культури поведінки молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення у позаурочній діяльності.

18. Формування національної самосвідомості засобами народознавства у навчально-виховному процесі початкової школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

19. Формування національної самосвідомості четвертокласників з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».

20. Формування патріотичних почуттів молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».

21. Формування патріотичних почуттів у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення в позаурочній діяльності.

22. Формування поваги до національної культури у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на уроках «Я у світі».

23. Формування у молодших школярів загальнолюдських моральних цінностей на уроках «Я у світі».

24. Формування у школярів з тяжкими порушеннями мовлення моральних цінностей на уроках «Я у світі».

25. Формування у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення комунікативних умінь і навичок на уроках «Я у світі».

Спецметодика фізичного виховання:

1. Українські народні ігри як засіб виховання у дітей старшого дошкільного віку звукової культури мовлення.

2. Дитячий туризм як засіб формування витривалості у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.

3. Плавання як засіб фізичного розвитку дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.

4. Розвиток мовленнєвої діяльності дітей середньої групи у процесі проведення фізкультурних розваг.

5. Розвиток мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку у процесі проведення фізкультурних свят.

6. Розвиток мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку у процесі проведення Дня здоров'я.
7. Рухливі ігри та ігрові вправи як засіб розвитку мовлення дітей раннього віку.
8. Розвиток рухів дітей раннього віку із затримкою мовленнєвого розвитку у процесі фізичного виховання.
9. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня спеціального дошкільного навчального закладу для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
10. Формування рухових умінь і навичок з бігу у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом фізичних вправ.
11. Формування рухових умінь і навичок з лазіння у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом фізичних вправ.
12. Формування рухових умінь і навичок з метання у дітей молодшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом фізичних вправ.
13. Формування рухових умінь і навичок з метання у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом фізичних вправ.
14. Формування рухових умінь і навичок з ходьби у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом фізичних вправ.
15. Формування рухових умінь і навичок зі стрибків у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом фізичних вправ.
16. Формування рухових умінь і навичок у дітей молодшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення на заняттях з фізичної культури.
17. Формування рухових умінь і навичок у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення на заняттях з фізичної культури.
18. Формування уявлення про здоровий спосіб життя у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення в процесі фізичного виховання.

19. Формування фізичних якостей у дітей молодшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом загально-розвивальних вправ.

20. Формування фізичних якостей у дітей молодшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом рухливої гри.

21. Формування фізичних якостей у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом загально-розвивальних вправ.

22. Формування фізичних якостей у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобом рухливої гри.

23. Шляхи підвищення рухової активності дітей молодшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення на прогулянці.

24. Шляхи підвищення рухової активності дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення на прогулянці.

25. Шляхи підвищення рухової активності дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення на занятті з фізичної культури.

Спецметодика математики з основами математики:

1. Формування в молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення позитивних мотивів навчання (на прикладі навчання математики).

2. Організація пізнавальної діяльності молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення при вивченні математичного матеріалу.

3. Організаційно-педагогічні умови реалізації принципу доступності у навчанні молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення математики.

4. Розвиток творчої активності учнів з тяжкими порушеннями мовлення у процесі колективної діяльності на уроках математики.

5. Навчальні екскурсії з математики в початкових класах спеціальних шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

6. Організаційно-педагогічні умови використання словесних методів навчання математики молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення.

7. Організаційно-педагогічні умови використання наочних методів навчання математики молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення.

8. Організаційно-педагогічні умови використання творчих вправ у процесі закріплення навчального матеріалу з математики в початкових класах спеціальних шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

9. Дидактична гра як засіб активізації навчальної діяльності молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення.

10. Організація спілкування дітей з тяжкими порушеннями мовлення у малих групах на уроках математики в початковій школі.

11. Організація позаурочної роботи у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

12. Організація самопідготовки у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

13. Організація позакласної роботи у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

14. Організація роботи на уроках математики у пропедевтичний період у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

15. Особливості розвитку уявлень учнів з тяжкими порушеннями мовлення про складену задачу і процес її розв'язування.

16. Особливості формування арифметичних дій в межах 20 на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

17. Особливості формування арифметичних дій в межах 100 на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

18. Особливості формування арифметичних дій в межах 1000 на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

19. Особливості формування уявлень про склад числа на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

20. Особливості розв'язування типових текстових задач на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

21. Особливості формування початкових уявлень про дроби на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

22. Особливості складання і засвоєння таблиць множення та ділення на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

23. Особливості розв'язування простих текстових задач на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

24. Особливості виховної роботи на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

25. Особливості проведення математичних олімпіад на уроках математики у спеціальних загальноосвітніх школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Розподіл тем здійснюється на особистісно зорієнтованих засадах. Тема курсової роботи має бути досяжною для конкретного студента, тому кожний обирає ту з запропонованих, яка йому найбільше імпонує, оскільки відповідає його пізнавальним інтересам, суб'єктному практичному досвіду, можливостям. Студент і сам може запропонувати тему, якщо має власний погляд щодо її актуальності та доцільності цього дослідження.

Студенти мають визначитись щодо теми курсової роботи до 15 жовтня поточного навчального року. До 25 жовтня засіданням кафедри

обрані студентами теми затверджуються і кожному студенту для виконання курсової роботи призначається науковий керівник.

Проте, яка б проблема не досліджувалася студентом, необхідною умовою якісного виконання кваліфікаційної роботи є розроблення студентом науково обґрунтованих педагогічних рекомендацій щодо організації, здійснення та поліпшення конкретної навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми. Саме рівнем розробки таких рекомендацій повинна визначатись загальна оцінка курсової роботи.

РОЗДІЛ 2

ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРНИХ СКЛАДОВИХ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Титульний аркуш курсової роботи

На титульному аркуші передбачено висвітлення таких позицій (**додаток А.1**):

- найменування навчального закладу, де виконана курсова робота;
- назва кафедри, на якій вона виконана;
- формулювання теми дослідження;
- назва та шифр напряму підготовки;
- прізвище, ім'я, по батькові автора,
- курс, група, інститут, де навчається студент;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- інформація про допуск до захисту (дата, протокол засідання кафедри);
- результати публічного захисту;
- місто і рік виконання роботи.

2.2. Зміст

Зміст подають на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), окремо вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Основні вимоги до формулювання найменувань окремих складових змісту курсової роботи: стислість, чіткість, точність, лаконічність, логічний зв'язок із суттю дослідження.

Якщо тема:

«Активізація мовленнєвої діяльності дітей раннього віку в освітньому просторі дошкільного навчального закладу»

Один із варіантів:

Зразок

ЗМІСТ

ВСТУП	3
I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	5
1.1. Особливості мовленнєвого розвитку дітей раннього віку.....	5
1.2. Проблема формування мовленнєвої діяльності дітей раннього віку в спеціальній літературі.....	9
1.3. Опис методики та аналіз результатів констатувального експерименту.....	13
Висновки до першого розділу.....	17
II. ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ РОБОТИ З АКТИВІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ	18
2.1. Педагогічні умови активізації мовленнєвої діяльності дітей третього року життя.....	18
2.2. Корекційно-розвивальна робота в дошкільному навчальному закладі з активізації мовленнєвої діяльності дітей раннього віку.....	22
Висновки до другого розділу.....	30
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33

ДОДАТКИ	35
----------------------	----

Якщо тема:

«Педагогічні умови збагачення мовлення дітей старшого дошкільного віку з ТПМ у процесі мовленнєво-ігрової діяльності»

Один із варіантів:

Зразок

ЗМІСТ

ВСТУП	3
I. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	5
1.1. Аналіз психолого-педагогічної літератури з досліджуваної проблеми	5
1.2. Проблема збагачення мовлення дітей дошкільного віку з ТПМ в спеціальній літературі.....	9
1.3. Опис методики та аналіз результатів констатувального експерименту.....	13
Висновки до першого розділу.....	17
II. ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ РОБОТИ ЗІ ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ У ПРОЦЕСІ МОВЛЕННЄВО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ....	18
2.1. Педагогічні умови збагачення мовлення дітей з ТПМ у процесі мовленнєво-ігрової діяльності.....	18
2.2. Методичні рекомендації щодо збагачення мовлення дітей із ЗНМ у процесі мовленнєво-ігрової діяльності.....	22
Висновки до другого розділу.....	30
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33
ДОДАТКИ	35

2.3. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності)

Якщо в курсовій роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то

їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують на окремій сторінці перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, праворуч – їх детальне розшифрування.

Якщо в курсовій роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Зразок

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ДНЗ – дошкільний навчальний заклад

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

2.4. Вступ

Студент у вступі розкриває вихідні позиції дослідження: сутність і стан досліджуваної проблеми (задачі) та її значущість; визначає понятійно-категоріальний апарат дослідження; аргументує актуальність дослідження та доцільність вибору теми; вихідні дані та підстави для її розроблення; обґрунтовує необхідність проведення дослідження; формулює об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження; зазначає заклади освіти, де проводитиметься експериментальна робота; визначає теоретичні основи дослідження; описує структуру курсової роботи. Орієнтовний обсяг вступу – 4 – 4 сторінок.

Актуальність теми

Шляхом критичного аналізу, висвітлюючи головні, найбільш гострі суперечності між існуючими теоретичними знаннями та педагогічною практикою розв'язання досліджуваної проблеми, окреслюють проблемну ситуацію та обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку освітнього процесу в спеціальних дошкільних та загальноосвітніх

навчальних закладах та інших установах, які надають освітні послуги дітям з психофізичними порушеннями.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Обґрунтовуючи у вступі актуальність теми дослідження, студент засвідчує вміння відокремити головне від другорядного, виявити аспекти теми, які вже відомі, й ті, що потребують додаткового вивчення. Саме вони обираються предметом наукового пошуку студенту.

У будь-якому дослідженні, зазвичай, виокремлюються методологічна і процедурна частини. До методологічної входять визначення мети, завдань, об'єкта, предмета дослідження, (формулювання гіпотези можливе, але не обов'язкове) й уточнення його понятійно-категоріального апарату. Процедурну частину складає розроблення плану дослідження, опис методів зібрання фактичних даних, способів їх аналізу згідно з гіпотезою, логіка викладу матеріалу, структура тексту наукової роботи.

Розглянемо кожен із елементів наукового апарату курсового дослідження.

Мета дослідження

У довідникових джерелах поняття *мета* (ціль) характеризується як усвідомлений образ бажаного результату, на досягнення якого спрямовано дії людини; образ результату утримується у свідомості весь час, поки виконуються дії або як передбачуваний корисний результат, що визначає цілісність і спрямованість поведінки особистості. цілей. Мета визначає дію, яка забезпечує досягнення мети.

Мета дослідницького пошуку, зазвичай, описується через його кінцевий результат. Автор задає собі запитання: який результат я хочу одержати? На думку О. Новикова, у педагогічних дослідженнях найбільш вірогідним результатом може бути: закономірність, ідея, класифікація, концепція, метод,

модель, підхід, поняття, правило, прийом, принцип, рекомендація, система (дидактична, методична, виховна), засіб, тенденція, термінологія, типологія, умова, функції тощо [40].

Мету курсової роботи не рекомендується формулювати як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Зразок

Якщо тема:

«Формування морально-етичних цінностей дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобами українського народознавства»

Один із варіантів:

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити зміст, форми і методи ефективного застосування народознавства як засобу формування морально-етичних цінностей у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.

Зразок

Якщо тема:

«Формування готовності дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи та психолого-педагогічні умови її забезпечення»

Один із варіантів:

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити зміст, методи і прийоми підготовки дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи.

Мета дослідження обумовлює його **завдання**. Щоб їх осмислити, дослідник повинен задати собі запитання: що потрібно зробити, щоб досягнути мету? Завдання дослідження можуть бути описані

стандартизованими термінами: *визначити...*, *з'ясувати...*, *розкрити...*, *розробити...*, *обґрунтувати...*, *експериментально перевірити...*, *виявити...*, *перевірити...*, *проаналізувати...*, *удосконалити...*, *впровадити...*, *уточнити...*, *систематизувати...* тощо.

Отже, завдання курсової роботи розглядаються як конкретизація його мети.

Зразок

Якщо тема:

«Формування морально-етичних цінностей дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобами українського народознавства»

Один із варіантів:

Відповідно до мети визначено такі **завдання дослідження:**

1. Проаналізувати стан розробленості у педагогічній теорії й освітній практиці проблеми формування морально-етичних цінностей у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобами народознавства й окреслити основні напрями до її подальшого дослідження.

2. Уточнити сутність, зміст і структуру морально-етичних цінностей дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.

3. Розробити критерії й показники визначення рівнів сформованості у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення морально-етичних цінностей.

4. Вивчити стан сформованості у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення морально-етичних цінностей.

5. Розробити елементи системи роботи з формування у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення морально-етичних цінностей засобами народознавства.

Зразок

Якщо тема:

«Формування готовності дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи та психолого-педагогічні умови її забезпечення»

Один із варіантів:

Відповідно до мети визначено такі **завдання дослідження:**

1. Проаналізувати стан розробленості проблеми формування готовності дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи.
2. З'ясувати психолого-педагогічні умови підготовки дитини до школи: зміст, методи, прийоми.
3. Розробити критерії й показники визначення рівнів готовності дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку до навчання у школі.
4. Вивчити стан готовності дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку до навчання у школі.
5. Розробити методичні рекомендації щодо підвищення якості підготовки дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку до навчання у школі

З темою дослідження тісно пов'язані його об'єкт і предмет.

Об'єкт, на думку вчених, визначається як реальні педагогічні процеси, які містять протиріччя і породжують проблемну ситуацію. Визначаючи об'єкт дослідження, студент повинен відповісти на запитання: що досліджується?

Студенту необхідно усвідомити, що об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Об'єкт дослідження в педагогіці завжди міститься у межах цілеспрямованого навчально-виховного процесу освітнього закладу.

Об'єктом дослідження може бути:

- процес формування умінь, якостей, навичок, компетентності ...;
- процес навчально-пізнавальної діяльності ...;

- процес ігрової діяльності ...;
- процес розвитку ...;
- процес спілкування ...;
- процес морального (або іншого за змістом) виховання ...;
- процес організації

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага магістранта, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Предмет дослідження тлумачиться як окремі властивості, характеристики об'єкта, які мають інтерес для науковця у зв'язку з проблемою, що вивчається. Слід зазначити, що в предметі дослідження знаходиться вияв особливості, яка відображає цілісні властивості об'єкта, тобто зміна предмета обов'язково призводить до зміни об'єкта, і навпаки. Наприклад, у процесі навчання можна виокремити мотиваційний, цільовий, змістовий, процесуально-операційний, контрольний-оцінний, результативний компоненти. Логічно, що зміна процесуального компонента (застосування нових методів навчання, нових технологій) призведе до зміни всього процесу навчання. Розмірковуючи над предметом дослідження, можна віднайти відповідь на запитання: які властивості, аспекти, функції об'єкта розкриває це дослідження?

Зразок

Якщо тема:

«Формування морально-етичних цінностей дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобами українського народознавства»

Один із варіантів:

Об'єкт дослідження – процес виховання морально-етичних цінностей у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення засобами народознавства.

Предмет дослідження – зміст, форми і методи формування у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення морально-етичних цінностей засобами народознавства.

Зразок

Якщо тема:

«Формування готовності дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи та психолого-педагогічні умови її забезпечення»

Один із варіантів:

Об'єкт дослідження – процес підготовки дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до шкільного навчання.

Предмет дослідження – зміст та методика підготовки дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку до школи.

Предмет дослідження визначає його *гіпотезу*. Термін «гіпотеза» (грець. hypothesis – підстава, припущення) в загальному розумінні означає деяке припущення, яке вимагає перевірки. У науковому дослідженні гіпотеза – це наукове припущення, яке висувається для пояснення якогось явища і потребує перевірки на практиці, теоретичного обґрунтування для того, щоб стати достовірною науковою теорією [38].

Після вивчення характерних ознак досліджуваного феномену можна висловити припущення щодо його сутності, причин виникнення, наслідків вияву і почати побудову гіпотези. Гіпотеза – це своєрідний умовивід. При

його конструюванні враховують: а) наявність наслідків (тобто того чи іншого факту чи явища) відповідно до наявності підґрунтя (тобто причини) або б) спорідненості наслідків (фактів, явищ, ознак) співвідносно до наявності підґрунтя (тобто причини).

Подальший крок наукового дослідження – перевірка гіпотези практикою. Обґрунтована, перевірена і підтверджена гіпотеза перетворюється в достовірне знання, у теорію. У педагогічному дослідженні гіпотеза – це пробне попереднє передбачення або узагальнення щодо сутності, природи явища, що вивчається, і можливих підходів розв’язання педагогічних проблем. У гіпотезі формулюється нове рішення завдання. У процесі розроблення гіпотеза розгортається у систему припущень, кожне з яких спирається на попереднє. Питання, над яким має розмірковувати дослідник під час формулювання гіпотези, звучить так: що не є очевидним в об’єкті; що я можу відкрити у ньому такого, що не помічають інші?

Для того, щоб сформулювати гіпотезу, потрібно багато знати про об’єкт дослідження і, передусім, досконало вивчити стан його розробленості в теорії й практиці. У гіпотезі не мусить бути самоочевидних припущень, що є однією з типових помилок в науковому апараті дослідження.

Здійснений аналіз спонукає ще раз замислитися щодо важливості коректного формулювання теми дослідження. Теми, назва яких починається зі слів «Роль...», «Удосконалення...» тощо досить складні з позицій формулювання гіпотези, так як не містять проблемності й мають описовий, констатувальний характер. Доцільно формулювати тему, уживати такі словосполучення: «Педагогічні умови...», «Формування готовності...», «Виховання патріотичних почуттів...» тощо. Так, у першому випадку виявляється можливість висловити вихідне припущення досить чітко: за яких педагогічних умов ефективно функціонує даний об’єкт?

Зразок

Якщо тема:

«Лінгводидактична модель збагачення мовлення дітей старшого дошкільного віку дієслівною лексикою»

Один із варіантів:

Гіпотеза дослідження: рівень розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку підвищиться за умови:

– системного підходу до збагачення мовлення дітей дієслівною лексикою, що передбачає введення в мовлення дитини лексико-семантичних груп і засвоєння в їх межах явищ синонімії, антонімії, полісемії;

– врахування взаємозв'язків компонентів лінгводидактичної моделі і поетапного формування мовленнєвих висловлювань з дієслівною лексикою.

Теоретико-методологічні засади. Кожне дослідження має свої теоретичні засади, на яких воно ґрунтується.

Зразок

Якщо тема:

«Лінгводидактична модель збагачення мовлення дітей старшого дошкільного віку дієслівною лексикою»

Один із варіантів: **Теоретико-методологічні засади** дослідження склали: філософські і психологічні погляди на взаємозв'язок мови, мовлення й мислення, на роль мови як головного засобу спілкування, пізнання та відображення навколишньої дійсності в людській свідомості (Л.С. Виготський, В.Фон Гумбольдт, І.О. Зимня, Г.С. Костюк, О.М. Леонтьєв, О.Р. Лурія, Д.Б. Ніколенко, С.Л. Рубінштейн, І.О. Синиця), положення про роль мови у становленні мовної особистості (А.М. Богуш, О.О. Леонтьєв, Л.І. Мацько та ін.); теорія семантики (значення) слова (О.С. Ахманова, С.А. Будагов, В.В. Виноградов, В.А. Звегінцев, Д.Н. Шмельов та ін.); психолінгвістичний підхід до аналізу мовленнєвого розвитку дитини і формування лексико-семантичного складу мовлення у процесі нормального онтогенезу (Л.С. Виготський, О.О. Леонтьєв, О.Р. Лурія, С.Л. Рубінштейн, І.О. Синиця, Ф.О. Сохін, Н.Ф. Уфимцева, О.М. Шахнарович та ін.);

досягнення лінгводидактики, методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку (А.М. Богуш, Н.В. Гавриш, А.П. Ількова, К.Л. Крутій, Т.Ф. Потоцька, Г.Г. Смага, Ф.О. Сохін, О.Л. Струніна, О.С. Ушакова).

Методи дослідження. Метод (від гр. *methodos* – спосіб пізнання) – це сукупність відносно однорідних прийомів, операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання.

У магістерському кваліфікаційному дослідженні подають перелік використаних автором методів для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Зразок

Якщо тема:

«Лінгводидактична модель збагачення мовлення дітей старшого дошкільного віку дієслівною лексикою»

Один із варіантів:

Для розв'язання поставлених завдань, досягнення мети використано **комплекс методів наукового дослідження**: 1) теоретичні – аналіз, узагальнення лінгвістичної, психолінгвістичної, психолого-педагогічної, лінгводидактичної і програмно-методичної літератури для з'ясування сучасного стану досліджуваної проблеми; розробка мовленнєвих вправ і дидактичних ігор; формулювання висновків; 2) емпіричні – діагностика мовлення дітей старшого дошкільного віку для з'ясування рівня розвитку мовленнєвих навичок і вмінь продукувати висловлювання з дієсловами лексико-семантичних груп переміщення та емоційного стану людини; анкетування студентів і вихователів з метою виявлення їхньої обізнаності з особливостями збагачення лексичного складу мовлення; педагогічний

експеримент констатувального, формувального характеру для педагогічного оцінювання рівнів сформованості мовленнєвих умінь дітей старшого дошкільного віку, експериментального обґрунтування актуальності та доцільності обраної проблеми, перевірки методики розвитку мовлення дітей;

3) статистична обробка даних, що дало змогу здійснити узагальнення і систематизацію матеріалів дослідження, забезпечити перехід від якісних характеристик до їх кількісного (числового) виразу, більш точно діагностувати результати педагогічного експерименту.

Зазначаючи *структуру курсової роботи* слід перерахувати кількість розділів в роботі, назвати кількість сторінок та число найменувань у списку використаних джерел.

Зразок

Структура курсової роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, 5 додатків (12 сторінок), списку використаних джерел (50 найменувань, з них 4 – іноземними мовами, 5 Інтернет-сайтів). Повний обсяг роботи становить 50 сторінок, основного тексту – 35 сторінок. Робота містить 2 таблиці і 3 рисунки на 2 сторінках основного тексту.

2.5. Основна частина

Основна частина курсової роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напряму дослідження;
- виклад загальної методики й основних методів дослідження;

-завдання дослідження педагогічної практики і методичку цієї частини наукового пошуку;

-відомості про проведене теоретичне дослідження та вивчення педагогічної практики;

-аналіз і узагальнення результатів досліджень.

В огляді літератури студент окреслює основні результати наукових пошуків його попередників за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи раніше виконані роботи, студент повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини курсової роботи.

Далі в роботі характеризують методологію дослідження, визначають філософські засади, теорії, концепції, закони, закономірності, принципи, педагогічні підходи, правила тощо, які забезпечують у процесі пошуку здобуття істинно нового наукового знання. Наводять методи вирішення завдань дослідження, характеризують застосовані методички, критерії та показники констатувального етапу дослідження.

Як правило, курсова робота обмежується проведенням констатувального етапу дослідження, на основі якого студент робить висновки про наявний стан сформованості того чи іншого явища, яке він досліджує. Далі на підставі результатів констатувального етапу дослідження студент пропонує елементи системи роботи з формування досліджуваного аспекту або методичні рекомендації для педагогів з метою підвищення якості формування, розвитку досліджуваного аспекту.

За бажанням студента в роботі може бути представлено формувальний експеримент.

Виклад матеріалу курсової роботи підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

2.6. Висновки

У першому пункті висновків коротко оцінюють стан розробленості досліджуваної проблеми. Далі у висновках розкривають методи вирішення поставлених у науковому дослідженні завдань.

У підсумку роботи викладають найважливіші науково-теоретичні результати, одержані студентом, які повинні містити відповіді на сформульовані студентом на початку роботи дослідницькі завдання. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо практичного використання здобутих результатів.

2.7. Додатки

До додатків за необхідності доцільно включати допоміжний матеріал:

- плани навчально-виховної роботи, сценарії, комплекси вправ тощо;
- опис дослідницьких програм, інструкції та методики вирішення наукових завдань;
- допоміжні ілюстрації.

У кожному додатку зазначається, які матеріали розроблені власно автором роботи, а які з них запозичені з наукових джерел та педагогічної практики.

2.8. Список використаних джерел

Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні курсових робіт), у порядку появи посилань у тексті, у хронологічному порядку. ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ дивись у додатку 2.

РОЗДІЛ 3

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

Обсяг основного тексту курсової роботи має становити орієнтовно 30-35 сторінок. Зазначений вище обсяг роботи передбачає, що друк здійснюється на комп'ютером на папері формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: **ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.** Шрифт друку повинен бути чітким, середньої жирності. Щільність тексту курсової роботи повинна бути однаковою.

Вписувати в текст роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту.

Текст основної частини курсового дослідження поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту.

Зразок

Якщо тема:

«Активізація мовленнєвої діяльності дітей раннього віку в освітньому просторі дошкільного навчального закладу»

Один із варіантів:

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ

1.1. Особливості мовленнєвого розвитку дітей раннього віку

Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки.

До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній пагінації.

3.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної кількості сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 5. ВИСНОВКИ».

Нумеруючи розділи, їх номери ставлять після слова «РОЗДІЛ», крапку після номера не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка,

наприклад: «2.3.» (третьій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Фотографії, креслення, схеми, графіки, карти і таблиці необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі курсової роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис « *Таблиця* » із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «*Таблиця 1.2*» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2».

3.3. Ілюстрації

Ілюструють курсову роботу, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію (тлумачення, пояснення) будується так: деталі ілюстрації позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом.

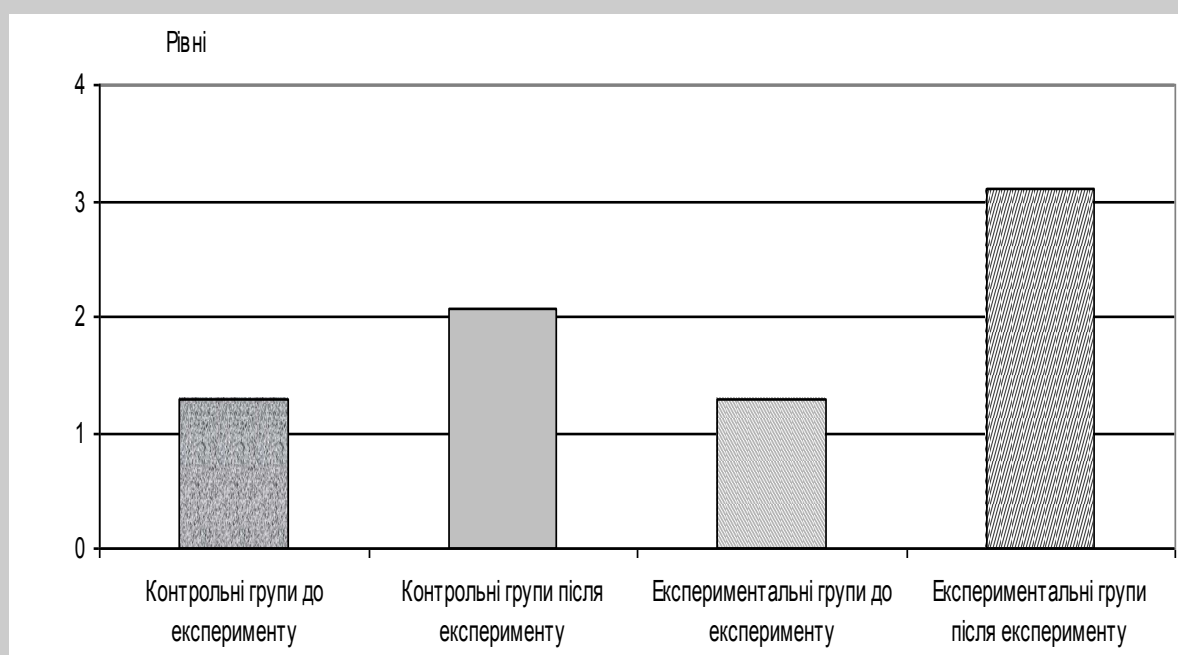

Рис. 3.3.2. Рівні (1 – елементарний; 2 – достатній; 3 – базовий; 4 – досконалий) параметрів знань у студентів до і після експерименту

Основними видами ілюстративного матеріалу в курсових роботах є: креслення, рисунок, схема, фотографія, діаграма і графік.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках (рис. 3.1) або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

У курсовій роботі слід застосовувати оригінали фотознімків. Фотознімки розміром, меншим за формат А4, наклеюють на стандартні аркуші білого паперу формату А4.

3.4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць.

Приклад побудови таблиці

Таблиця (номер)

Назва таблиці

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом.

Заголовок кожної граfi в головці таблиці має бути по можливості коротким. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Зразок

Таблиця 3.2.1

Показники оперування у мовленні дієслівною лексикою дітьми старшого дошкільного віку

Рівні	Кількість дітей	%
Високий	2	6,89
Середній	10	34,48
Низький	17	58,62

3.5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні курсової роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в дослідженні, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в курсовій роботі.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1, 3, 7]...».

Зразок

Гуманізація сучасної освіти є темою, що жваво обговорюється в колі педагогів-професіоналів, батьків, студентів, учнів, оскільки кожен із них мав, має або матиме відношення до системи освіти: як той, хто навчає, як той, кого навчали, навчають чи навчатимуть. «Український педагогічний словник» дає змогу встановити сутнісний зміст поняття «гуманізація освіти» як «центральної складової нового педагогічного мислення, яка передбачає перегляд, переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у світлі їхньої людинотворчої функції» [159, с. 76].

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, « на рис. 1.2».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл.1.2».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити *цитати*. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання.

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

3.6. Висновки

Висновки формулюють до кожного поставленого у дослідженні завдання. Вони мають бути стислими, логічно побудованими, інформативними.

3.7. Додатки

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (підборки), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті дослідження.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках курсової роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, "Додаток А", "Додаток Б". Якщо додаток у роботі лише один, він позначається як Додаток А.

При оформленні додатків окремою частиною (підборкою) на титульному аркуші під назвою курсової роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 - другий розділ додатка А; В.3.1 - перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) - перша формула додатка А.

3.8. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент наукового апарату курсової роботи, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні магістерських робіт), у порядку появи посилань у тексті, у хронологічному порядку.